

Kustversterking Flaauwe Werk te Goedereede

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

27 november 2006 / rapportnummer 1642-86

commissie voor de milieueffectrapportage

Gedeputeerde Staten van provincie
Zuid-Holland
Postbus 90602
2509 LP DEN HAAG

uw kenmerk
DGWM2006/10828

uw brief
28 september 2006

ons kenmerk
1642-87/Ha/gl

onderwerp
Toetsingsadvies over het MER
Kustversterking Flauwe Werk
te Goedereede

doorkiesnummer
(030) 234 76 39

Utrecht,
27 november 2006

Geacht college,

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een toetsingsadvies uit te brengen over een milieueffectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over de Kustversterking Flauwe Werk te Goedereede.

Overeenkomstig artikel 7.26 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de besluitvorming. Zij zal graag vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen. Dit houdt in dat de Commissie graag het (ontwerp)besluit en de evaluatiedocumenten krijgt toegestuurd.

Hoogachtend,

dr. D.K.J. Tommel
Voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Kustversterking Flauwe Werk
te Goedereede

Postadres Postbus 2345
3500 GH UTRECHT
Bezoekadres Arthur van Schendelstraat 800
Utrecht

telefoon (030) 234 76 66
telefax (030) 233 12 95
e-mail mer@eia.nl
website www.commissiemer.nl

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Kustversterking Flauwe Werk te Goedereede

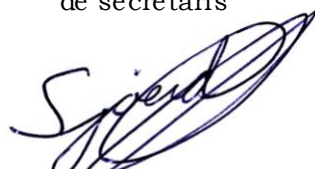
Advies op grond van artikel 7.26 van de Wet milieubeheer over het milieueffectrapport over de Kustversterking Flauwe Werk te Goedereede,

uitgebracht aan Gedeputeerde Staten van de provincie Zuid-Holland door de Commissie voor de milieueffectrapportage; namens deze

de werkgroep m.e.r.

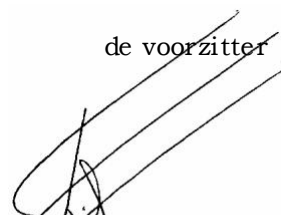
Kustversterking Flauwe Werk te Goedereede,

de secretaris

drs. S.J. Harkema

de voorzitter

dr. D.K.J. Tommel

Utrecht, 27 november 2006

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING.....	1
2. OORDEEL OVER HET MER.....	2
2.1 Algemeen	2
2.2 Toelichting op het oordeel.....	2

BIJLAGEN

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 28 september 2006 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
2. Kennisgeving in Eilanden nieuws d.d. 26 september 2006
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen

1. INLEIDING

Het waterschap Hollandse Delta heeft het voornemen de zeedijk het Flaauwe werk te versterken. Het 'Flaauwe Werk' is gelegen ten Noorden van Ouddorp in de gemeente Goedereede en is aangemerkt als één van de zwakke schakels in de kustverdediging.

Om dit voornemen te kunnen realiseren moet Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland een verbeteringsplan goedkeuren en een vrijstelling op grond van de Wet Ruimtelijke Ordening verlenen. Daarnaast dient het waterschap Hollandse Delta een keurvergunningbesluit te nemen. Voorafgaand aan deze besluiten is een milieueffectrapport (MER) opgesteld.

Bij brief van 28 september 2006¹ hebben de Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over het opgestelde MER. Het MER is op 2 oktober 2006 ter inzage gelegd². Het advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.³ De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd.

De Commissie heeft kennis genomen van de inspraakreacties die zij van het bevoegd gezag ontvangen heeft⁴.

Op grond van artikel 7.26, lid 1 van de Wm toetst de Commissie:

- aan de richtlijnen van het MER, zoals vastgesteld op 16 december 2005 door de provincie Zuid Holland;
- aan de aanvulling op de richtlijnen door de provincie Zuid Holland per brief van 21 maart 2006⁵;
- op eventuele onjuistheden;
- aan de wettelijke regels voor de inhoud van een MER⁶.

Tijdens de toetsing inventariseert de Commissie eerst of er tekortkomingen zijn in het voldoen aan de wettelijke vereisten en de richtlijnen en gaat zij na welke onderdelen van het MER in aanmerking komen voor een positieve vermelding. Vervolgens beoordeelt de Commissie de ernst van de tekortkomingen. Daarbij staat de vraag centraal of de benodigde informatie aanwezig en voldoende is om het milieubelang een volwaardige plaats te geven bij het besluit over de versterking van de zeedijk het 'Flaauwe Werk'. Is dat naar haar mening niet het geval dan betreft het een *essentiële tekortkoming*. De Commissie zal dan adviseren tot een aanvulling. Overige tekortkomingen worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. Deze werkwijze impliceert dat de Commissie zich in het advies tot hoofdzaken beperkt en niet ingaat op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

---

¹ Zie bijlage 1.

² Zie bijlage 2.

³ In bijlage 3 zijn de samenstelling van de werkgroep en andere projectgegevens opgenomen.

⁴ In bijlage 4 is een overzicht van de inspraakreacties opgenomen.

⁵ Zie bijlage 5.

⁶ Wm, artikel 7.10.

2. OORDEEL OVER HET MER

2.1 Algemeen

De Commissie is van oordeel dat **de essentiële informatie in het MER aanwezig** is.

Het MER geeft een beschrijving van de voorgenomen activiteit, van de alternatieven en van de effecten daarvan op het milieu. Er is daardoor goede en bruikbare informatie beschikbaar gekomen om het milieubelang een volwaardige plaats te kunnen geven in de besluitvorming. De Commissie vindt het 'achtergrondrapport natuurrapportage' degelijk en van goede kwaliteit en daardoor waardevol bij het nemen van het besluit.

De opmerkingen in het verdere advies zijn niet van invloed op het hierboven gegeven positieve oordeel. De Commissie hoopt hiermee wel een bijdrage te leveren aan de kwaliteit van de verdere besluitvorming.

2.2 Toelichting op het oordeel

Beperkte uitwerking startnotitie en richtlijnen

De Commissie constateert dat de keuze is gemaakt om een aantal onderdelen⁷ uit de startnotitie en het richtlijnenadvies niet of slechts beperkt uit te werken. Hierdoor voldoet het MER niet (geheel) aan de richtlijnen. De Commissie vindt om de volgende redenen deze keuze verantwoord:

1. Sinds de opstelling van de richtlijnen in december 2005 is de projectopzet veranderd. Er zijn nieuwe veiligheidsberekeningen beschikbaar gekomen, waaruit blijkt dat het te versterken kustvak korter is. Als gevolg hiervan heeft het waterschap Hollandse Delta besloten het versterkingsalternatief 'binnenduin' niet meer uit te werken als oplossingsrichting. De provincie Zuid Holland heeft hier per brief van 21 maart 2006 mee ingestemd, met als randvoorwaarde dat het laten vervallen van dit alternatief voldoende onderbouwd moest worden in het MER. Dit is naar mening van de Commissie in het MER afdoende gebeurd.
2. De niet of slechts beperkt onderzochte onderdelen uit de richtlijnen houden verband met buitendijkse alternatieven⁸. In het MER zijn de buitendijkse alternatieven snel afgevallen. De keuze van een binnendijks voorkeursalternatief alswel een binnendijks meest milieuvriendelijk alternatief (mma) zijn in de ogen van de Commissie in het MER afdoende onderbouwd.

Zandwinning

In de startnotitie is aangegeven dat de (relevante) effecten van zandwinning op de Noordzee bepaald zullen worden. Dit zand zal worden gebruikt voor (onderhoud)suppleties en mogelijk ook voor de geplande dijkverzwaring. In het

---

⁷ Dit betreft uit de startnotitie het alternatief binnenduin en de volgende onderdelen uit de richtlijnen: beleidskader kustvisie, compensatie 2e Maasvlakte, monitoring en evaluatie.

⁸ In de zienswijze van recreatiepark 'De Klepperstee B.V.' en de heer L.X. den Hollander (inspraakreactie 1; zie bijlage 4) wordt verwezen naar de eerdere voorkeur van de gemeente Goedereede en het waterschap Hollandse Delta voor buitendijkse alternatieven. Daarnaast wordt melding gemaakt van een onduidelijke relatie van dit initiatief met een mogelijk te ontwikkelen zeeservaat als natuurcompensatie voor de 2e Maasvlakte.

MER is niet beschreven of (relevante) effecten van zandwinning op de Noordzee optreden. Deze effecten zullen echter, zoals aangegeven in het MER, door Rijkswaterstaat in een aparte MER over de zandwinning op de Noordzee onderzocht worden. De Commissie is van mening dat voor de onderhavige situatie, waarbij Noordzee zand toegepast wordt, de effecten op natuur en milieu bij de winlocatie separaat bepaald kunnen worden (ontkoppeling van zand winnen en suppleren).

Vergelijking alternatieven

De Commissie constateert dat bij de uitgevoerde vergelijking van de effecten en alternatieven in het MER niet consequent dezelfde uitgangspunten gehanteerd zijn. Zo zijn bij de vergeleken alternatieven verschillende lengtes van de kustvakken beschouwd, de benodigde zandsuppleties zijn niet consequent benoemd en de veiligheidsberekeningen ter hoogte van het begin- en eindpunt van de dijkversterking zijn niet weergegeven. Deze omissies leiden echter naar mening van de Commissie niet tot verkeerde eindconclusies in het MER.

Inrichting en beheer natte en droge ecologische verbindingzones

In het MER wordt aangegeven dat goed beheer van de natte en droge ecologische verbindingzones noodzakelijk is. De wijze waarop de inrichting en het beheer vorm gaan krijgen is echter nog niet bekend⁹.

- De Commissie adviseert in het besluit een passage op te nemen over de uitvoering van de inrichting en het beheer van de natte en droge ecologische verbindingzones. Gelet op het belang van goed beheer dient daarbij aangegeven te worden hoe dit gewaarborgd gaat worden.

---

⁹ Dit blijkt ook uit de zienswijze van recreatiepark De Klepperstee B.V. en de heer L.X. den Hollander en uit de zienswijze van de stichting Duinbehoud (inspraakreacties 1 en 2; zie bijlage 4).

BIJLAGEN

bij het toetsingsadvies over het milieueffectrapport
Kustversterking Flaauwe Werk te Goedereede

(bijlagen 1 t/m 4)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 28 september 2006 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

provincie **HOLLAND**
ZUID

DIRECTIE GROEN, WATER EN
MILIEU
afdeling Vergunningen

CONTACTPERSOON
ir. J.W. Grevink
DOORKIESNUMMER
070 - 441 69 36
E-MAIL
jw.grevink@pzh.nl

PROVINCIEHUIS
Zuid-Hollandplein 1
Postbus 90602
2509 LP Den Haag

TELEFOON
070 - 441 66 11
FAX
070 - 441 78 26
WEBSITE
www.zuid-holland.nl

Tram 9 en
bus 65 en 88 stoppen
bij het provinciehuis.
Vanaf station Den Haag CS
is het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

	Commissie voor de milieu-effectrapportage
ingekomen :	29 SEP. 2006
nummer	
dossier	1642-42 t/m 53
kopie naar :	

Commissie voor de milieueffectrapportage
Postbus 2345
3500 GH UTRECHT

ONS KENMERK	Uw KENMERK	BIJLAGEN	DATUM
DGWM 2006/10828	-	-	28 september 2006

ONDERWERP
MER van het Waterschap Hollandse Delta voor de versterking van de zeedijk
Flauwe Werk te Goedereede.

Hierbij zenden wij u een exemplaar van het op 24 juli 2006 ontvangen
Milieueffectrapport, de Keur van het Waterschap Hollandse Delta, een vrijstelling
op grond van de Wet op de Ruimtelijke Ordening en de ontwerp-besluit alsmede
een bekendmaking met betrekking tot bovengenoemde inrichting.

Conform de artikelen 7.17 lid 2 en 14.5 van de Wet milieubeheer hebben wij de
initiatiefnemer medegedeeld dat het Milieueffectrapport aanvaardbaar is
verklaard.
Wij zien u toetsingsadvies conform artikel 7.26 van de Wet milieubeheer uiterlijk
25 december 2006 tegemoet.

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

mw. mr. J.M. Grasveld-Beijnen
Hoofd Bedrijfsbureau Vergunningen

BIJLAGE 2

Kennisgeving van het MER in "Eilanden nieuws" d.d. 26 september 2006

provincie **HOLLAND**
ZUID

Bekendmaking

INSPRAAK VERSTERKING FLAAUWE WERK

ONDERWERP

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland hebben op 24 juli 2006 een milieueffectrapport (MER) en het ontwerp-versterkingsplan ontvangen van het Waterschap Hollandse Delta voor de versterking van de zeedijk Flaauwe Werk te Goedereede.

De zeedijk het Flaauwe Werk voldoet niet aan de veiligheidsnormen en is één van de prioritaire zwakke schakels langs de kust van Zuid-Holland. De versterking van deze zeedijk vindt plaats over een lengte van 2,75 km. Het betreft het traject tussen de strandpalen 10.50 en 13.25. De activiteit is m.e.r.-beoordelingsplichtig. De initiatiefnemer heeft besloten vrijwillig een m.e.r.-procedure te volgen. Te zijner tijd dienen Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland op basis van artikel 7 b van de Wet op de waterkering het vastgestelde plan goed te keuren.

Voor de uitvoering van het werk zijn vergunningen nodig in het kader van diverse wetten en verordeningen, waarvoor Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland en andere overheden het bevoegd gezag zijn. Hierop is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing. Op grond van artikel 7d van de Wet op de waterkering heeft Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland een coördinerende taak. Van de betreffende bevoegde overheden zijn de volgende ontwerp-besluiten ontvangen:

- de Koor van het waterschap Hollandse Delta;
- een vrijstelling op grond van de Wet op de Ruimtelijke Ordening van de gemeente Goedereede.

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland hebben het MER aanvaardbaar bevonden.

ZIENSWIJZE

Een ieder kan van 2 oktober 2006 tot en met 13 november 2006 schriftelijk en/of mondeling zijn zienswijze over het MER, het ontwerp-versterkingsplan en de overige ontwerpbesluiten naar voren brengen onder vermelding van DGWM/2006/10828. Schriftelijke zienswijzen kunt u indienen bij Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, Postbus 90602, 2509 LP Den Haag. Daarbij kan worden verzocht om persoonlijke gegevens niet behandeld te maken. Voeg het naar voren brengen van mondelinge zienswijzen kunt u contact opnemen met de m.e.r.-coördinator, de heer ir. J.W. Grevink, tel.nr. (070) 441 69 36.

Wij wijzen erop dat de zienswijzen over het MER slechts betrekking kunnen hebben op het niet voldoen aan de wettelijke regels, mede gelet op de eerder gegeven richtlijnen, dan wel op onjuistheden die het rapport bevat.

Te zijner tijd dienen Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland op basis van artikel 7 b van de Wet op de waterkering het vastgestelde versterkingsplan goed te keuren. Tegen dit goedkeuringbesluit, het vastgestelde versterkingsplan en de overige besluiten kan te zijner tijd op grond van artikel 7i van de Wet op de waterkering beroep, door belanghebbenden die zienswijzen hebben ingediend, worden ingesteld bij de afdeling Bestuursrechtspreek van de Raad van State. Al deze besluiten zullen te zijner tijd gelijktijdig door de provincie bekend gemaakt worden.

INZAGE

Het ontwerp-versterkingsplan, bijbehorend MER, de ontwerpbesluiten en de overige relevante stukken liggen van 2 oktober 2006 tot en met 13 november 2006 op werkdagen ter inzage:

- bij de Directie Groen, Water en Milieu van de provincie Zuid-Holland, kamer D-05, tijdens kantooruren, Zuid-Hollandplein 1 te Den Haag, tel.nr. (070) 441 72 24;
- in het gebouw De Maas van Rijkswaterstaat Zuid-Holland, tijdens kantooruren, Boompjes 200 te Rotterdam, tel.nr. (010) 402 64 02/61 74;
- in het gemeentehuis van Goedereede, tijdens kantooruren, Tramlijnweg 2 te Ouddorp, tel.nr.(0187) 49 15 00;
- in de bibliotheek van het Waterschap Hollandse Delta, van 09.00 - 16.00 uur, Johan de Wittstraat 40 te Dordrecht, tel.nr. (078) 639 71 00;
- bij het registratiepunt Cooree-Overflakke van het Waterschap Hollandse Delta, tijdens kantooruren, Oudelandse dijk 3 te Oude-Tonge, tel.nr. (0906) 200 50 05.

Buiten kantooruren is inzage van de stukken mogelijk na telefonische afspraak.

INLOOPAVOND

Voor het ontwerp-versterkingsplan wordt op woensdag 18 oktober 2006 een inloopavond gehouden in de Dorpskinderen te Ouddorp van 18.30 tot 20.30 uur.

INLICHTINGEN

Voor inhoudelijke opmerkingen en nadere inlichtingen met betrekking tot de procedure van:

- het MER kunt u contact opnemen met de heer ir. J.W. Grevink, tel.nr. (070) 441 69 36.
- het ontwerpplan kunt u zich wenden tot de heer M. Schellevis, tel.nr. (078) 639 73 81.
- de vergunningen- en ontheffingsaanvragen kunt u zich wenden tot de heer W. Lindeman tel.nr. (070) 441 64 52 en de heer J.A. Beijersbergen (070) 441 62 07.

Deze bekendmaking staat ook op www.pzh.nl

DGWM/061

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: Waterschap Hollandse Delta

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland

Besluit: verbeteringsplan op grond van de Wet op de waterkering

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: D12.2

Activiteit: versterking van de kustverdediging Flauwe Werk te Goedereede

Procedurale gegevens:

kennisgeving startnotitie: 1 september 2005

richtlijnenadvies uitgebracht: 2 november 2005

richtlijnen vastgesteld: 16 december 2005

kennisgeving MER: 26 september 2006

toetsingsadvies uitgebracht: 27 november 2006

Bijzonderheden: De Commissie heeft zich gezien de uitgebreide startnotitie in het richtlijnenadvies beperkt tot daarop aanvullende aspecten. Het richtlijnen advies gaat met name in op:

- uitwerking van de habitattoets/passende beoordeling;
- de onderhoudskosten voor aangrenzende kustvakken;
- de monitoring van de kustmorfologische processen en mogelijke vervolgstappen na realisatie van de kustversterking.

De Commissie constateert dat de keuze is gemaakt om een aantal onderdelen uit de startnotitie en het richtlijnenadvies niet of slechts beperkt uit te werken. Hierdoor voldoet het MER niet (geheel) aan de richtlijnen. Het eindoordeel van de Commissie is echter dat alle essentiële informatie in het MER aanwezig is.

De Commissie adviseert in het besluit een passage op te nemen over de uitvoering van de inrichting en het beheer van de natte en droge ecologische verbindingzones.

Samenstelling van de werkgroep:

ir. J.H.J. van der Gun

prof. dr. P. Hoekstra

drs. Y.J. van Manen

dr. D.K.J. Tommel (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep:

ir. F.D. Dotinga (richtlijnen), drs. S.J. Harkema (toetsing)

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	20061109	Den Hollander Advocaten namens De Klepperstee B.V. alsmede namens dhr. L.X. Den Hollander	Ouddorp	20061110
2.	20061108	Stichting Duin Behoud	Leiden	20061114

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Kustversterking Flauwe Werk te Goedereede

De zeedijk het 'Flauwe Werk' ligt ten Noorden van Ouddorp in de gemeente Goedereede. Uit veiligheidsberekeningen is gebleken dat deze zeedijk op termijn niet meer voldoet aan de geldende veiligheidsnormen, het waterschap Hollandse Delta wil de zeedijk daarom versterken. Om de zeedijk te kunnen versterken moeten de provincie Zuid-Holland en het waterschap Hollandse Delta diverse besluiten nemen. Voorafgaand aan deze besluiten is een milieueffectrapport (MER) opgesteld. De Commissie voor de milieueffectrapportage geeft in dit advies weer of de benodigde (milieu) informatie in het MER aanwezig is.

ISBN-10: 90-421-1997-7

ISBN-13: 978-90-421-1997-0